

สรุปบทเรียน

วิชา ระบบการรับรองแบบกลุ่ม (Internal Control System)

ACFS e-learning (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ)

ผู้เรียน นางลักษมี เมตต์ปราณี นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มวิจัยและพัฒนาการจัดการดินเค็ม กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน

1. ระบบควบคุมภายใน (Internal Control System)

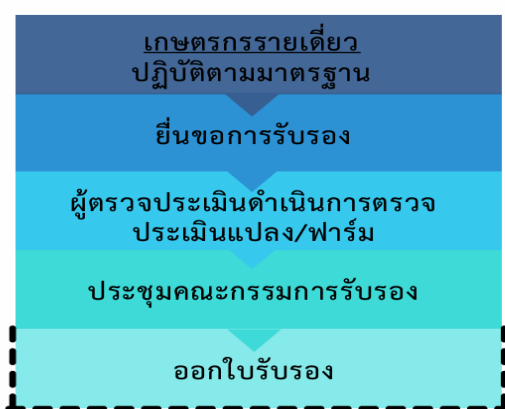
เป็นระบบประกันคุณภาพของกลุ่มเกษตรกรที่ต้องมีการบริหารจัดการภายในกลุ่มเกษตรกร โดยใช้เอกสารเป็นเครื่องมือในการควบคุมดูแลให้เป็นไปตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์เงื่อนไขของหน่วยรับรอง สมาชิกในกลุ่มจะถูกตรวจแปลงเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยมีหน่วยรับรองจากภายนอก ทำหน้าที่ประเมินประสิทธิภาพของระบบควบคุมภายใน รวมทั้งสุ่มตรวจสอบเกษตรกรจำนวนหนึ่ง เพื่อให้การรับรองมาตรฐานแก่กลุ่มเกษตรกร

2. ประโยชน์ของระบบควบคุมภายใน

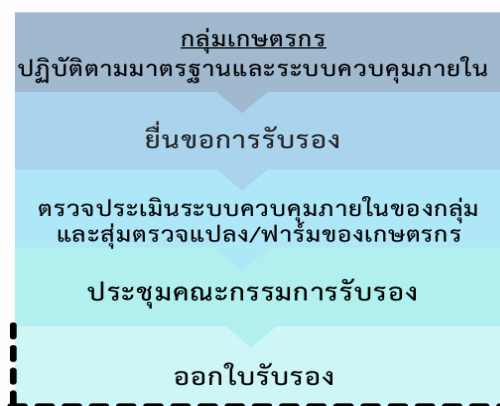
- ประหยัดงบประมาณและเวลาในการตรวจรับรอง
- เพิ่มอำนาจต่อรองทางการค้า สร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร
- เกิดความยั่งยืนในการผลิต
- ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐมากขึ้น

3. ความแตกต่างระหว่างการรับรองแบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม

ความแตกต่างระหว่างการรับรองแบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม

การตรวจรับรองแบบเดี่ยวต้องตรวจประเมินแปลง/ฟาร์มทุกราย และตรวจติดตามเป็นประจำทุกปี

การตรวจรับรองแบบกลุ่มจะตรวจประเมินแปลง/ฟาร์มแบบ $\sqrt{N}$ และในการตรวจติดตามจะสุ่มตรวจแปลงไม่ซ้ำกับการตรวจครั้งแรก

* N = จำนวนแปลงของสมาชิกกลุ่มทั้งหมด

4. คุณสมบัติของผู้ขอการรับรองแบบกลุ่ม

4.1 ผู้ขอการรับรองแบบกลุ่ม กลุ่มผู้ผลิตที่ร่วมกันผลิตสินค้าเกษตรชนิดใดชนิดหนึ่งหรือหลายชนิด โดยมีการจัดตั้งกลุ่มตามกฎหมายหรือมีสถานะเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินการผลิตสินค้าเกษตร ภายใต้ระบบบริหารจัดการเดียวกัน

ขอบข่าย	หลักเกณฑ์เงื่อนไขการรับรอง
GAP พืชอาหาร	มีสมาชิกตั้งแต่ 5 รายขึ้นไป และยื่นขอการรับรองพืชชนิดเดียวกัน
พืชอินทรีย์	มีสมาชิกตั้งแต่ 5 รายขึ้นไป ผลิตพืชชนิดเดียวกัน หรือต่างชนิดก็ได้
GAP ข้าว	- มีสมาชิกตั้งแต่ 5 รายขึ้นไป และพื้นที่ตั้งแปลงอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน - มีสมาชิกอย่างน้อย 3 รายขึ้นไปต่อประเภทข้าว (ข้าวหอมมะลิไทยหรือข้าวทั่วไป)
ข้าวอินทรีย์	- มีสมาชิกตั้งแต่ 5 รายขึ้นไป และพื้นที่ตั้งแปลงอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน - สามารถยื่นคำขอได้มากกว่าหนึ่งชนิดพันธุ์
ฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ GAP และ CoC	- มีสมาชิกอย่างน้อย 10 รายขึ้นไป หรือมีสาขาของฟาร์มจำนวนตั้งแต่ 5 สาขาขึ้นไป - เลี้ยงสัตว์น้ำชนิดเดียวกัน 5 รายขึ้นไปต่อชนิดสัตว์น้ำ
ฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ อินทรีย์	มีสมาชิกอย่างน้อย 10 รายขึ้นไป

4.2 สมาชิกของกลุ่ม เป็นผู้ที่มีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิใช้ประโยชน์ในพื้นที่การผลิต หรือได้รับสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดินจากหน่วยงานราชการหรือเป็นไปตามข้อกำหนดของหน่วยรับรอง

4.3 ต้องเป็นกลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็ง มีแนวโน้มทำการตลาดร่วมกัน และผลิตสินค้าเกษตรที่ตลาดมีความต้องการ

4.4 สมาชิกมีความรู้พื้นฐาน อ่านออก เขียนได้

4.5 เป็นผู้สมัครใจขอการรับรองแบบกลุ่ม และยินดีที่จะปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ คู่มือและเอกสารต่างๆ

4.6 การถูกเพิกถอนการรับรอง ไม่เป็นผู้ถูกเพิกถอนการรับรอง เว้นแต่พ้นระยะเวลา นับจากวันที่ถูกเพิกถอน

- ขอบข่ายพืชอาหารและอินทรีย์ 1 ปี
- ขอบข่ายข้าว 6 เดือน
- ขอบข่ายประมง 1 รอบการผลิตหรือไม่น้อยกว่า 180 วัน

5. หลักเกณฑ์เงื่อนไขในการขอการรับรอง

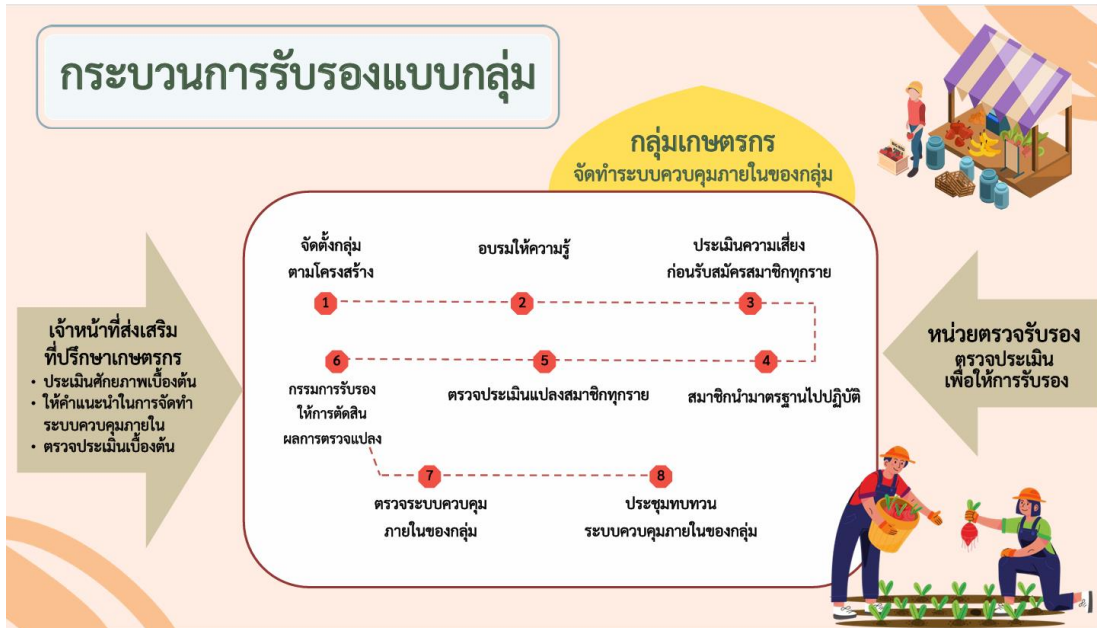
- ผู้ผลิตแบบกลุ่ม/นิติบุคคล มีคุณสมบัติตามที่หน่วยรับรองกำหนด

- ผู้ผลิตต้องมีการนำข้อกำหนดตามมาตรฐานและระบบควบคุมภายใน (ICS) ไปปฏิบัติใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ใบรับรองจะออกในนามกลุ่ม/นิติบุคคล

- ผู้ผลิตแบบกลุ่มไม่สามารถนำแปลงที่ได้รับการรับรองแล้วไปขอการรับรองแบบเดี่ยวได้ หากจะขอการรับรองแบบเดี่ยวต้องยกเลิกการรับรองแบบกลุ่มก่อน
- รักษาไว้ซึ่งระบบการผลิตตามมาตรฐานตลอดระยะเวลาที่ได้รับการรับรอง
- หากมีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญในกลุ่ม ต้องแจ้งให้หน่วยตรวจสอบรับรองทราบ

5. กระบวนการรับรองแบบกลุ่ม

6. การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง

7. แหล่งข้อมูลอ้างอิง/หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

7.1 ข้อมูลด้านมาตรฐานสินค้าเกษตร

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

<https://www.acfs.go.th>

7.2 ข้อมูลด้านการตรวจสอบรับรอง

- กรมวิชาการเกษตร กองพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าพืช

https://gap.doa.go.th/manual_3

- กรมประมง กองพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าประมงและหลักฐานเพื่อการสืบค้น

https://www.4fisheries.go.th/local/index.php/main/view_blog2/1270/75079/2486

- กรมการข้าว กองตรวจรับรองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์

<https://dric.ricethailand.go.th/main.php>